

ЗІНОВІЯ КАРПЕНКО – НАУКОВЕЦЬ ТА ПОЕТ

*Я люблю вас, як небо, –
воно мені не належить.
Пропливаю рікою
назустріч дальнім берегам.
Там за видноколом помислу
невтомна зоря
пряде наші долі
з веселкових світанків
анонімної порідненості.*

Карпенко Зіновія Степанівна – доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри педагогічної та вікової психології філософського факультету, директор науково-дослідного Центру «Психологія розвитку особистості» Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, голова навчально-методичної комісії МОН України з психології та практичної психології (2009-2013), голова спеціалізованої вченої ради зі спеціальності 19.00.07 – педагогічна та вікова психологія в ПрНУ ім. В. Стефаника (2005-2011), головний редактор наукового журналу «Психологія особистості», член Правління Асоціації політичних психологів України; з позицій голістичного підходу обґрунтувала принцип інтегральної суб'єктності, що пояснює пріоритетність ціннісно-цільової детермінації персонального життя в єдності його дійсних і можливих онтологічних модусів. Відмінник освіти України.

Зіновія Карпенко народилася в с.Ганнівці Галицького району Івано-Франківської області в сім'ї працівників Дністровського заводууправління будівельних матеріалів (м.Галич). Закінчила Коломийське педагогічне училище (1978), Київський державний педагогічний інституті ім. О.М.Горького (1983). З 1983 року працює в Івано-Франківському пединституті імені Василя Стефаника (нині – Прикарпатський національний університету імені Василя Стефаника) з

перервою на навчання в аспірантурі (1985-1989) і докторантурі (1995-1998) у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова.

Після закінчення аспірантури захистила кандидатську дисертацію «Психологічні особливості самовизначення молодших школярів» (1989), а після завершення докторантури – докторську дисертацію «Психологічні основи аксіогенезу особистості» (1999).

Основні напрями наукової роботи: методологічні й теоретичні проблеми психології, аксіопсихологія, психологія особистості, психотерапія, психологія розвитку, соціальна і політична психологія, психологічна герменевтика.

Під керівництвом професора З.С.Карпенко захищено 15 кандидатських та 2 докторські дисертації. З.С. Карпенко – авторка близько 200 наукових публікацій, серед них 8 монографій і 16 навчальних і методичних посібників.

Основні праці:

- Психокорекція розвитку дитини: Монографія. – Івано-Франківськ, 1994;
- Аксіопсихологія особистості: Монографія. – К., 1998;
- Герменевтика психологічної практики: Монографія. – К., 2001;
- Людина. Суб'єкт. Вчинок: Філософсько-психологічні студії. – К., 2006 (у співавторстві);
- Етнос. Соціум. Культура: регіональний аспект. – Київ – Івано-Франківськ, 2006 (у співавторстві);
- Експресивна психотехніка для дітей: Посібник. – К., 1997;
- Експериментальна психологія: Посібник. – Івано-Франківськ, 2000;
- Психотерапевтичний практикум. Випуск 1. Класичний психоаналіз: Посібник. – Івано-Франківськ, 2004;
- Психология индивидуальности: Новые модели и концепции / Под научной ред. Старовойтенко Е.Б., Шадрикова В.Д. – М., 2009 (у співавторстві);
- Аксіологічна психологія особистості. – Івано-Франківськ, 2009;
- Историческая психология: истоки и современное состояние: моногр.– Одесса: Одесский национальный университет, 2012. (у співавторстві);

– Прикладна конфліктологія: Навчальний посібник. – Івано-Франківськ, 2012.

Крім того, З.Карпенко є авторкою поетичних збірок: «Візії спасіння» (1993), «Дзеркало ілюзій» (1995), «Дорогою причастя: Вибрані поезії» (2009), добірки віршів у літературно-мистецькому альманасі «Нащадки Митуси» (2006), та низки публікацій у періодиці («Літературний Львів», «Перевал» та ін.)

Знову осінь, тиха осінь
полонила давній сад,
і небесна стигла просинь
накрива дерев смарагд.
Пахнуть яблука дитинством,
тепло дихає кора:
притулюсь мандрівним листом,
земле до твого чола.
Стужавію, мов зернятко,
що виношує пагін, –
скільки сили, скільки статку,
скільки віри без руїн!
Дивний сад у тиху осінь,
сонно дихає земля, –
а душа вже плодоносить,
зерна,зерна жде рілля.

Жовтень 1984

Вчорашній жах – Едем сьогодні,
і втеча в лагідність чола.
Така журба душилась в горлі,
і враз – веселка розцвіла!
Так нелогічно проминаю
мертвотних буднів обручі.
І вже натхненно йду до краю,
де лиш Голгофи височінь

Вересень 1997

Моя любов

У ній нема модальності – невтримна
сила,
що рве тебе із себе до небес.
Вона про себе владно сповістила,
як воздаяння справедливий жест.
Намріяного донька й несвободи,
заскочена велінням висоти –
в благоговіння переходить подив:
мені б ще вирости із себе, дорости.
Вона ж – дитя, неплекане виною,
це – понад тебе, вище пересуд.
З такою зустрічаються весною,
розтоплюючи кригу зимних уст,
бо в ній нема модальності – сама лиш
сила,
що рве тебе із себе до небес.
Вона про себе щойно сповістила,
як воздаяння справедливий жест.

30.03.2003